

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Štampa vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 8 K, pol leta 4 K in za četr leta 2 K. — Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge tujine 10 K. — Če kdo hodi sam po njega, plača na leto samo 7 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odposlanih. — Čeje „Kotičnega delavca“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 16 vin. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5. — Robopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta št. 5, sprejemni kabinet. — Inzerati in reklamacije. — Inzerati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezapri reklamacije so poštno prosta.

Volitve v Nemški Avstriji.

Volilni boj v Nemški Avstriji je bil preteklo nedeljo, ki je bila volilni dan, končan. Dovoljen je bil drugate, kakor svetovni boj med četverosporazumom in med Nemčijo Avstrijo. V svetovni vojni je eden izmed nasprotnikov popolnoma zmagal, drugi nasprotnik pa je bil popolnoma premagan. Zmagal je četverosporazum, do tal premagani pa sta Nemčija in Avstrija. V volilnem boju v Nemški Avstriji pa nobeden izmed glavnih nasprotnikov ni zmagal, nobeden ni bil poražen.

Glavna nasprotnika v tej volilni borbi sta bila socialna demokracija in krščanski socializem. Nobeden ni zmagal tako, kakor je želel in pričakoval, zmagala pa sta oba. Dobila sta približno enako število glasov: socialna demokracija 70, krščanski socialci pa 64, katerim se bodo več ali manj pridružili 3 poslanci štajerske kmečke stranke, vsled česar število krščanskih socialcev naraste na 67.

Na posamezne pokrajine se število mandatov porazdeli tako-le:

	socialni dem.	krščanski soc.	nemški naprednjaki
Nizje Avstrijsko	47	27	9
Gornje Avstrijsko	5	11	6
Solnograško	2	3	2
Štajersko	9	13 + 3 kmečke	2
		stranke	
Koroško	4	2	3
Tirolsko	2	5	1
Predarlško	1	3	—
Skupaj	70	64 + 3	23

Vrhtega sta še izvoljena na Dunaju 1 Čeh in 1 židovski narodnjak, torej skupno 162 poslancev.

Ker znaša število vseh mandatov za nemško-avstrijsko narodno zbornico 255, ostane 93 mandatov nezasedenih. To so namreč tiste pokrajine, ki jih imajo v svoji oblasti Čeho-Slovaki, Italijani in Jugoslovani (3 mandati na Štajerskem) in kjer se volitve za Nemško Avstrijo niso mogle in niso smele vršiti.

Znamenite so bile te volitve zaradi tega, ker so bile prve po vojaškem in državnem polomu nekdanje Avstrije. Splošna nezadovoljnost, ki je sledila temu dvojnemu polomu, je prišla v prid socialni demokraciji, za katero so volili ne samo njeni načelni pristaši, marveč tudi tisti mnogoštevilni nezadovoljnejši, ki samo godrnjajo in zabavljajo in kojih končna sodba je: naj vse vrzame. Glavne trdnjave socialne demokracije so tamkaj, kjer so množice industrijskega delavstva. Prva trdnjava je kajpada Dunaj, kjer je od 938 000 oddanih glasov nad 500.000 socialno-demokratskih, dočim je samo nad 200.000 krščansko-socialnih. Ne samo krščanske socialce, marveč širšo politično javnost je razočaralo dejstvo, da ima krščansko-socialna stranka na Dunaju za seboj le eno četrtino vsega volilstva. To je posledica popolnoma krive politike med vojno. Boljše nego Nizje Avstrijsko se je držalo Gornje Avstrijsko in še boljše Štajerska, kjer je krščansko-socialna stranka dosegla prav lepe uspehe, celo v Gradcu. Največji

peraz so deživele razne liberalne in svobodni-selne meščanske stranke. Nič jim ni pomagalo, da so se oblekle v demokratiško obleko, prišle so med dva kamna: med socialno demokracijo in krščansko stranko, in bile so razdrobljene in razmličene. — Nekdanji vitezi nemškega liberalizma, ki so se nekdanj tako šopirili in komandirali v avstrijskem parlamentu, so tako tepeni, da jih je strah pred svetom. Tako gre politični razvoj sedanjega časa: na eni strani proti krščanski socialna demokracija, na drugi pa krščanska stranka s socialnim programom. Tako je v Nemčiji, tako je v Nemški Avstriji in tako bo tudi drugod. Kar je svobodni-mišelnega, bo zajadrilo v socialno demokratsko strujo, kar pa čuti krščansko ter hoče na svetu obdržati red ter dati pravico in delati za blagobit vseh stanov, bo se zbralo pod krščansko politično zastavo. Meščanski liberalizem, in naj se tudi imenuje z modernim naslovom demokratizem, izgubiva tla po mestih, na deželi pa tako nikdar ni bil prav doma. Ta razvoj pospešuje politično udejstvovanje ženskega spola, ki se je tokrat prvič udeležil volitev v državno zbornico.

Parlamentarno delovanje v nemško-avstrijski narodni zbornici se bo vršilo v zaamenju kompromisa (pogodbe). Nobena stranka ni tako močna, da bi sama vladala, ne socialno-demokratska, ne krščansko-socialna. Vladati mora ta ali ona edino le v zvezi z drugo. Tako pa se bodo precej obrusili zobje radikalcev in prenapetnežev v socialno-demokratski stranki.

Oddaja konj.

Po nekaterih krajih na naši severni meji je vojaška oblast odredila oddajo konj, ki so bili last stare Avstrije. Pri tem so mnogi slovenski kmetje hudo prehudo prizadeti. Nemški in nemčurjski rekvizitorji, posebno mariborski veterinarski nadzornik Fišer (žalostnega spomina) so ogulili našega slovenskega kmeta na meji tako, da mu je ostala v hlevu sama drobnjad. Švabe in nemčurje pa so ti ljudje šteli, kar se je dalo Slovenski kmet je ostal brez vprežne živine. Ko so se pomikali iz Italije vračajoči se vojaški oddelki skozi naše kraje, je ostalo mnogo konj pri naših kmetih. Nekateri kmetje so dali vojaštvu seno in živila. In so zato dobili konje, drugi so zopet konje kupili in so tako ohranili Jugoslaviji mnogo vprežne živine, ki bi sicer prišla v last Nemške Avstrije. Slovenski kmetje, ki so dobili konje, so ob času, ko se je ustanovila Jugoslavija, oddali na našo prošnjo še zadnje boljše goveje živino za preskrbo prebivalstva in vojaštva in so tako pomagali svoji novi domovini v resnih in težkih časih. Ne razumemo torej, zakaj se jim zdaj plačuje dobro s hudim. Po našem mnenju ni bilo posebno dobro premišljeno, v teh razburkanih časih na meji odvzeti slovenskim kmetom konje, njih zadnje vprežne živino. Nemčurji imajo sedaj zopet dovolj prilike, da hujkajo proti Jugoslaviji. Vprašamo pa tudi: S čim bo slovenski kmet v spomladi obdeloval svoje polje? Obračamo se tem potem do generala Maistra, ki je že neštivilnokrat pokazal, da je odkrit prijatelj ljudstva, naj odredi, da bodo do bili slovenski kmetje svoje konje zopet nazaj. Prizadetim pa priporočamo, da vložijo takoj dobro-

utemeljene ter od občinskega in župnega urada potrebae prošnje na Štajersko obmejno vojaško poveljstvo v Mariboru.

Vstajenja dan za jugosl. trgovino in obrt.

To ni bil navaden shod, ampak zbor, ki sta ga dne 16. feb. sklicala v Narodnem domu „Zveza slovenskih južnoštajerskih zadrug“ in „Trgovsko-obrtno društvo“ v Mariboru. V stvarni razpravi resnih zastopnikov naše trgovine in obrti se je postavil temelj veliki stanovski, pa tudi vseobče koristni zgradbi. To je bil vstajenja dan za jugoslovansko in zlasti našo pokrajinsko trgovino in obrt. Ne več — Gradec, ne več samo Ljubljana, tudi Maribor ima odsej v jugoslovanski trgovini in obrti prevzeti važno, odločujočo vlogo. Zakaj naj bo ravno Maribor srce temu novemu življenju, na to vprašanje nam daje dejni odgovor nastopno poročilo:

Zborovanja se je udeležilo častno število zastopnikov trgovine in obrti obojega spola, tudi iz Ljubljane. Shod je otvoril dr. Pipuš, predsedoval je shodu J. Zadavec iz Središča.

Dr. Pipuš je predlagal ustanovitev trgovske in obrtne zbornice za Slov. Štajer in Koroško. Ta predlog je bil končno enoglasno sprejet.

Tudi predlog za izboljšanje prometnih zvez, od Črnega morja do Maribora je našel splošno odobravanje. Dozdaj smo stremili proti severu, odslej kaže smer naši trgovini in obrti na jug. Odprta nam mora biti pot: Zagreb, Belgrad, Solun, Črno morje, Trst, Split, Ogrsko.

Za to potrebujemo izboljšanje prometnih zvez potom novih železnic in uravnavo Drave za parobrodno plovstvo. Železniški načrti: Purkla—Slov. gor.—Ptuj—Rogatec—Brežice; od tu ena smer Zagreb, druga preko Novega mesta na Adrijo. Nujno potrebna kratka zveza: Rogatec—Krapina. Potem Savinjska dolina—Domžale. Predlog je bil sprejet.

Dr. Pipuš je za vso državo važen predlog o izenačenju trgovskega-obrtnega prava v pravnem oziru utemeljeval. Predlog je bil soglasno sprejet.

K točki „Naša organizacija“ je trgovec Weixl podal obširno poročilo. Predlaga ustanovitev šole za učence, za trgovske pomočnike pa izobraževalne šole; tudi za ženske treba takih šol. Višek šolske naobrazbe pa naj se doseže z ustanovitvijo višje trgovske šole v Mariboru. Na ugovore od raznih vnanjih strani, zakaj ravno vse v Mariboru, je govornik zborovalce opozoril, da so ravno tu dani pogoji, ker je gotovo, da se bo ob naši Dravi v doglednem času razvila cvetoča veleindustrija, ki svoje niti razpreže tudi daleč preko naših mej. Eksportna šola naj se ustanovi v Trstu. Isti referent je predlagal tudi: izključitev tujerodne trgovine in obrti iz slov. ozemlja; do-

sledno, brezobzirno izvajanje gesla: Svoji k svojim; revizija koncesij tujerodcev po komisiji, v kateri morajo biti zastopani delegati slov. trgovine in obrti, ustanovitev trgovskih društev tudi v malih krajih, izenačenje cen, bolniške blagajne in zavarovanja.

Vsi predlogi soglasno sprejeti.

Golob iz Ljubljane pozdravlja zbor kot tajnik trg. društva „Merkur“ v Ljubljani, priporoča poučne tečaje in predavanja, opozarja, kako medsebojna zavist trgovcem in obrtnikom samim največ škoduje.

Francheti iz Ljubljane opozarja na pomanjkanje stanovske organizacije, katere vpliv se je ravno zdaj jasno pokazal, ko je vlada glede 8 urnega delovnika brezobzirno na trgovino in obrt ugodila zahtevi organiziranega delavstva. Isti govornik predlaga ustanovitev bolniških blagajn in blagajn za onemoglost in ostarelost za samostalne trgovce in obrtnike: za trgovski in obrtni stan najbolj potrebne meščanske šole, reformo nadaljevalnih šol in strokovne šole za posamezne stroke.

Predsednik „Zveze slov. štajer. obrtnih združenj“ Zupanc, predlaga razveljavo koncesij nov razpis in oddaja istih. Pri oddaji trafik naj se v prvi vrsti upoštevajo invalidi in vsled političnega preganjanja oškodovani. Splošno odobranje.

Splošno zanimanje je vzbujal Rebek iz Celja v svojem referatu „Naše bodoče delo“. Govornik načeloma ni proti 8 urnemu delovniku, ampak ta delovnik bi se ne smel posplošiti. — On hoče že učenca tako vzgajati, da ne bo čutil potrebe se udeležiti v organizacijo soc. demokratov, priporoča „Vajeniške domove“, predavanja, reformo šole, več osebne vzgoje in brige za naraščaj, za mojstre same pa trdno organizacijo, obrtnih združenj reformirati, to bo najboljša protioorganizacija za soc. demokratske organizacije. Priporoča ustanovitev lastnih denarnih zavodov, da si opomorejo revnejši obrtniki ali pomočniki do lastnega kruha. Za vzdrževanje šol treba pripetivati, kdor bi se branil, vun z njim, kakor to delajo soc. demokrati.

Glede zastopstva v poslanske zbornice je govornik proti temu, da bi se za ta posel obrtniki sami žrtvovali, ker izgube preveč časa, nasvetuje, naj si obrtniki izvolijo odvetnika, ki se osebno zanima za njih interese in le ta naj obrtnike zastopa v zbornicah.

Kjuder od mestne aprovizacije v Mariboru, prečita zanimivo poročilo o valuti. Priporoča, naj se občinstvo ne boji padanja vrednosti dosedanjega papirnega denarja, kajti naroda najboljša, najsigurnejša valuta je delo.

Francheti zahteva odpravo dosedanjih konfidentov (zaupnikov) pri odmeri davkov, kar je posebno za nas važno, ker se je bivša vlada posluževala nasproti nam zagrizenih Nemcev, ki so ščitili svoje ljudi, Slovence pa so navijali krivične davke. Ta sistem konfidentov mora v Jugoslaviji odpasti. Dotične komisije je treba primerno izpopolniti.

Konečno se je sklenilo, da se vsi na zborovanju sprejeti predlogi in resolucije odpošljejo ministarstvu za trgovino in obrt v Belgrad.

Ob zaključku predlaga predsednik, da se odpošlje primerna udanostna in pozdravna brzojavka na Njega kraljevo visokost regenta Aleksandra v Belgrad. Z živahnim odobravanjem sprejeto. S tem je bilo to, posebno za nas velevažno zgodovinsko zborovanje končano.

Želimo prav iz srca, da bi seme, ki se je tu vsejalo, že v doglednem času obnovilo nam in našim bratom na Koroškem prineslo obilo plodonosnega sadu. —rc.

Zopet hujskajo in rovarijo.

Mislili smo, da bodo Nemci na jezikovni meji ob Muri sedaj po sklenjenem premirju vendar enkrat mirovali. A zmotili smo se. Kdor še dares kaj da na besedo in poštenost zagrizenega Nemca in nemčurja, se bridko moti. Že v petek večer po sklenjenem premirju so nemške tolpe v Cmureku streljale na slovensko stražo pri cmureškem mostu; drugo jutro pa se je isto zgodilo tudi pri Radgoni. Deželni glavar pl. Kaan in voditelj radgonskih Nemcev dr. Kamniker sta v četrtek podpisala pogodbo, v kateri pravi točka IV. razločno: „Ustavijo se sovražnosti na celi črti“. A njune tolpe so zahrbtno napadle naše straže in so tako kršile premirje.

Napad se jim je ponesrečil. Začeli so rovariti in kovariti na drug način. Radgonski dr. Kamniker in cmureški župan dr. Schormann sta poklicala k sebi župane in druge veljake iz občin radgonskega ter cmureškega okraja, ki leži južno od Mure. Naročila sta jim, naj takoj po svojih občinah pobirajo podpise za priklopitev k Nemški Avstriji. In agitatorji ter hujskači so se v soboto in nedeljo razšli povsem ozemlju med Radgono, Cmurekom, M. Snežno, Sv. Ano in Negovo ter so lazili od hiše do hiše ter z zvijačo in s silo podpisovali vse od kraja, Slovence in Nemce, starčke in otroke. Pripovedali in begali so ljudi po naročilu omenjenih dveh nemških kolovodij, da bodo ti kraji gospodarsko uničeni, če bodo spadali k Jugoslaviji, da ne bodo smeli izvažati svojih pridelkov onstran Mure, ne bodo smeli voziti na mline ob Muri, vino in sadje ter živina bo ob vso veljavo, davki bodo taki, da bo groza; soli, sladkorja, petroleja, obleke in obuvala ne boste dobili prav nič. Svoj jezik boste merali opustiti in sprejeti srbsko vero. Take gorostastne in nesramne laži so širili agitatorji po vseh hišah, na vseh koncih in krajih. Ni torej nobeno čudo, če postane ljudstvo, ki je itak v teh krajih slabo poučeno o položaju in je radi pomanjkanja potrebne izobrazbe dostopno za take laži, zbegano in razburjeno.

Pozivamo vlado in vojaško oblast, da z vso odločnostjo in z vsemi sredstvi nastopi proti tem hujskačem.

Kraji na desnem bregu Mure spadajo sedaj vendar pod državo kraljestva SHS. Kdor torej hujska proti naši državi in izpodkopuje z lažmi tla tej državi, se ga mora strogo kaznovati. Če bodo oblasti postopale z rokavicami napram vsenemškim hujskačem in agitatorjem, bodo one krive slabih nasledkov te gonje.

Naše izobražence pa prosimo, da neuko ljudstvo v obmejnih krajih poučijo, da jih ravno v Nemški Avstriji čaka gospodarski polom, a Jugoslavija bo povečini kmetska država, ki bo sporazumno z drugimi stanovi skrbela v prvi vrsti za dobrobit kmetijskega stanu.

Položaj v Gradcu.

Zavedna graška Slovenka nam piše sledeče: Tu je v splošnem strašno slabo; nobenih živil, ne premoga, ne sladkorja, ne petroleja. Meščanstvo se trese pred bolševiki, ki vedno grozé. Sedaj je še mirno. Tukajšnji Nemci povečini nimajo nikake mržnje do Jugoslavije, vse govori, kako srečni so tam doli v Jugoslaviji, ker imajo nekaj več jesti. Res, vsak naj bo srecen, da je v Jugoslaviji.

Vse težkoče, ki jih ima jugoslovanska obmejna vlada (Maribor—Špilje) dela samo nemškutarija pokojne Avstrije, ki vedno laže in piše v Gradec vse vrste izmišljotine. Tukaj se razen par sem izgnanih nemškutarjev nikdo za nje ne zmeni. To se je videlo ob protestnem shodu, ki je bil 2. t. m. na prostem (Franzensplatz), ki je bil od bolševikov razbit. Tisti Nemci in nemškutarji, ki so pod Vašo vlado, naj Boga zahvalijo, da so tam. Če pa bodo delali še dalje nemire, jih izženite do zadnjega ven. Naj pridejo v Nemško Avstrijo stradati. Tudi vojaki nimajo kaj za jesti. Tukajšnji časopisi pravijo, da zato ne morejo proti Jugoslovanom nastopiti, ker Nemci nimajo municije, tudi železodne municije nimajo. Nek vojak (Karel Uranek iz Limbuša pri Mariboru) je prišel že v začetku januarja sem in stopil v »Volkswehr«. Sedaj pravi, kako mora stradati. Prav mu je izdajalca! Kaj bo s slovenskimi služkinjami in usmiljenimi sestrami? Služkinja je že mnogo odšlo. Tudi jaz sem služkinja ter nameravan iti meseca aprila v Maribor. Ali se dobi tam službe? (Poštena Slovenka dobi v Mariboru gotovo dobro službo. Le vrnite se. Uredništvo.)

O dogodkih v Mariboru dne 27. januarja je vpilo in kričalo samo časopisje. Tukajšnji Nemci se zato niso zmenili. Rekli so: Nemci tam doli naj bodo mirni, pa se jim ne bo nič zgodilo. Posebno visoko častijo tukajšnji Nemci g. generala Maistra in pravijo da je res mojster.

Sporočite pozdrave slovenskih graških deklet našim vrlim vojakom, ki branijo našo lepo domovino. Samo ti so res slovenski fantje, ne pa oni ki doma za pečjo sedijo.

Jugoslovanski manifestacijski shod v Prevaljah na Koroškem

se je nadvse pričakovanje dobro obnesel. Nad 3000 ljudij iz Prevalj in cele Mežiške doline se je zbralo pri Fari, tako da je bila prostorna cerkev med službo božjo, pri kateri je svirala godba mariborskega strelskega polka št. 26, napolnjena do zadnjega kotička. Po cerkvenem opravilu se je zbrala velikanska množica pred Ahačevo gostilno. Solnce zlate svobode je s toplimi, pomladanskimi žarki obsevalo nešteto množico, ko je prevaljski župan g. Lahovnik otvoril manifestacijsko zborovanje in v zbranih besedah pozdravil mnogobrojno jugoslovansko občinstvo. Za njim so govorili predsednik Narodnega sveta za Mežiško dolino, gosp. Andrej Oset, gg. dr. Ravnik iz Maribora, nadučitelj Hren iz Vuzenice, goriški vojak Pavlica, dr. Slokar iz Slovenjgradca, nadporočnik dr. Grablovič iz Velikovca v imenu dravske divizije in koroški rojak, tačasni predstojnik okrajne sodnije v Pliberku, nadsvetnik dr. Kušej, ki se je spominjal nekdanjih taborov na Koroškem in primerjal prevaljski tabor z onim v Zopračah pri Vrbskem jezeru. Vsi govorniki so želi za svoja izvajanja velikansko odobravanje. Ko je dr. Ravnik med svojim govorom vskliknil, da slovenska koroška inteligenca v boju za pravice koroških Slovencev ne bo preje odnehala, dokler ne bo odrešena zadnja gorska vsica na Koroškem in dokler ne bodo svobodo Jugoslavije vživali tudi oni kraji, kjer je slovenska govorica zamrla le vsled nasilne germanizacije, je navdušenje občinstva priklopilo do vrhunca. Ob koncu zborovanja je godba zasvirala narodno himno, nakar je predsednik Andrej Oset z navdušenostjo zahvaloval zaključil veličastni manifestacijski shod. Mežiška dolina se že veseli mogočne Jugoslavije, dal Bog, da bi bil kmalu odrešen in prost tudi ostali slovenski Korotan!

Modro galico za škropljenje trt

za bodočo pomlad nujno priporoča Slovenska kmetijska družba prav hitro naročiti z ozirom na tozadevne družbene objave v 1. in 2. številki letošnjega »Kmetovalca«. Po zanesljivih pojasnilih od strani merodajnih činiteljev, katerim so prometne razmere na železnicih dobro znane, se je prav zelo bati, da bo brzkone železniški promet silno omejen, če ne popolnoma ukinjen, kajti lokomotive so v tako slabem stanju, da bodo odpovedale; tudi ni dovolj maže za stroje in vozove, premoga primanjkuje od dne do dne več in rudokopi kakor železnice se imajo boriti s silnim pomanjkanjem delavcev. Na izvršitev sedanjih naročil se mora

čakati 3 do 4 tedne, ter bo ta doba vedno daljša in končno se zna pripetiti, da železnica sploh ne bo sprejemala prevažanja modre galice, saj so v Nemški Avstriji, odkoder pride modra galica, že sedaj tovorni promet omejili na najnujnejše potreščine, med katere pa modre galice ne štejejo. V slovenskem ozemlju potrebujejo vinogradniki kakih 75 vagonov modre galice, a danes je družba sprejela naročila šele samo na 10 vagonov. V takih razmerah odklanja Slovenska kmetijska družba napram vinogradnikom vsako odgovornost.

Opomba uredništva: Občine in kmetijske podružnice, zberite nemudoma vsa naročila za galico in jih pošljite z denarjem vred Slovenski kmetijski družbi v Ljubljani. Naročena galica se mora plačati naprej 1 kg stane 6 K.

Predmir sklenjen pred Veliko nočjo.

Iz Berna se dne 15. februarja poroča: Francoski diplomati, ki se tukaj mudijo, so izjavili, da bo predmir sklenjen in podpisan, kakor hitro se Wilson vrne k mirovni konferenci. Predmir bo podpisan še pred Veliko nočjo.

Politične vesti.

Velik ljudski shod v Mariboru. V nedeljo, dne 16. febr., se je vršil v mariborskem Narod. domu velik ljudski shod, na katerem sta govorila dr. V. Serbec o položaju Slovencev v Mariboru in okolici ter urednik Žebot o trpljenju in krizah primorskih, beneških, koroških in prekmurskih Slovencev. Imenom zbranega občinstva je izrekel generalu Maistru in njegovi vojski globoko zahvalo za njegovo obrambno delo v Mariboru in na jezikovni meji. Ljudstvo je narodnega generala prisrčno pozdravljalo. Zborovalci so nato v resoluciji oločno protestirali proti zatiranju Slovencev na Primorskem, Koroškem in Prekmurskem. Zahtevali so, da se te pekrajine priklonijo kraljestvu SHS. Shod je bil zaključen s petjem narodne himne »Lepa naša domovina.« Po sklepu shoda se je zbrala pred Narodnim domom množična množica, ki je generala Maistra pri odhodu pozdravila z kurnimi živjivklici in pesmijo »Lepa naša domovina.«

Nemški zahrbtnježi kršili premirje na Koroškem. Iz Dobrove pri Velikovu nam pišejo: V noči dne 15. febr. okrog 2. ure po polnoči, so močne nemške čete napadle predstiržo na Dobrovi pri Vovbrah. Napad se je izvršil od treh strani s tremi strojnimi in močnim streljanjem iz pušk. Po polurnem brzem streljanju so se Nemci umaknili. Po hudem boju je pet slovenskih fantov krepko zaklicalo: »Ho-ro-ruk! Za Jugoslavijz se gre! Švabi, Vam je zmanjkalo municije ali kaj — da ste utekli?« Le pogum vrlih slovenskih fantov je varoval nas Slovence, da nismo prišli v pest nemških divjakov. Vstrajnosti jugoslovanskih vojakov proti 15kratni premeči se imamo zahvaliti, da ni prišla ta važna naša postojanka v nemško oblast. Vsa čast vam, vrli slovenski vojaki, za vaš junaki in neustrašeni nastop. Bog vas živi! — Slovenke na Dobrovi.

Nemški Mihel si lasti Slov. gor. Od Št. Andraža v Slov. gor. nam pišejo: Notranji urad Nemške Avstrije je poslal na tukajšnje občino (menda še tudi na druge!) abecedni seznamek vseh občin v Nemški Avstriji. Nemški Mihel je spravil v svojo štorbo vse občine Slov. gor. in celega ptujkega okraja in še druge. V uvodnem članku pozivlja vse (posebno pa župane) da delujejo požrtvovalno pri volitvah za Nemško Avstrijo. Nemški Mihel, ki si nas na papirju spravil v lačenbergarijo, boš nas moral izpustiti iz svoje požrešne mavhe, v katero nikdar nečemo in ne maramo.

Razpuščeni občinski odbori. Razpuščeni so sledeči občinski odbori: Jablanci, gerent Jožef Kajnik, posestnik v Jablancih; Rogoznica, gerent posestnik Jožef Toplak; Selnica ob Dravi, gerent Maks Glaser, posestnik v Selnici ob Dravi; Spod. Žerjavci, gerent Jakob Urbančič v Spod. Žerjavcih; Vrhov dol, gerent nadučitelj Simon Vodenik; Zimica, gerent Alojzij Šauperl, pos. v Zimici.

Okrajni zastopi. V sosvet celjskega okrajnega zastopa so imenovani: Dr. Juro Hrašovec, odvetnik v Celju, Fran Šušteršič, posestnik in gostilničar na Teharjih, Fran Roblek, veleposestnik in župan v Zalcu, Fran Gorican, potovalni učitelj in posestnik v Vučji vasi, Vinko Kukovec, stavbni podjetnik na Lavi pri Celju in Martin Kranjc, žu-

pan v Veliki Pirešici. V sosvet okrajnega zastopa v Marbeku so imenovani: Okrajni sodnik dr. Julij Kudec, Ivan Oset, trgovec na Muti, Miroslav Volčič, župnik v Breznu, Emerik Mravljak, veleposestnik v Vuzenici, Luka Držečnik v Arlici in Franc Mörth v Marbegu. V sosvet za šoštanjski okrajni zastop: Trgovec Matija Zalar, trgovec Fran Senica, čevljar Franc Schwarz, šolski ravnatelj Alojzij Trobej, delovodja Jakob Arzenšek in kaplan Viktor Lunder v Šoštanju.

Okrajni zastop slovenjgraški je razpuščen. Za vladnega komisarja je imenovan Alojzij Čizek, mestni župnik v Slovenjgradcu. Kot prisedniki so mu dodeljeni: Dr. Alojzij Bratkovič, odvetnik v Slovenjgradcu, Kourad Jršič, posestnik v Št. Ilju, Pogač, župan v Pamečah, Ivan Kac, posestnik v Šmartnem pri Slovenjgradcu in Ivan Schöndorfer, posestnik in župan v Starem trgu.

Za celjski sodni okraj se je osnovala organizacija Kmečke Zveze, dne 13. t. m., ki ima pred vsem nalogo podrobno organizirati somišljenike K. Z. tega okraja v krajevne organizacije oziroma krajevne odbore. Sklenil se je tudi poslovnik za okrajno in krajevno organizacijo. Načelstvo okrajnega odgora se je sestavilo sledeče: Načelnik dr. Ogrizek, tajnik Jerič, odbornik: župnik Veternik, pos. Rehov in Pišek. Naslov: Okrajni odbor Kmečke Zveze v Celju, Hotel Belli vol.

Za celjsko okolico se vrši ustanovni shod krajevne organizacije Kmečke Zveze v nedeljo, dne 23. februarja 1919 ob 8. uri zjutraj v dvorani pri Belem volu v Celju. Somišljeniki pridite polnoštevilno.

Shod v radgonskem okraju. Dne 23. februarja po rani maši je shod v Gornji Radgoni v šoli, popoldan ob 2. uri pa na Ščavnici v šoli, Govorita posl. Roškar in nadrevi zor Vladimir Pušenjak o političnem in gospodarskem položaju.

V Leitersbergu so pobirali podpise za Nemško Avstrijo se naslednji: Rupert Muraus in Neža Štifter na Košaku ter Alojzij Felser. Ti trije še sedaj lazijo od hiše do hiše in begajo ljudi, dasiravno je orožniška postaja tam blizu.

Nemška Avstrija ne dovoli prevoza premoga po svojem ozemlju v Maribor. Čehi so prodali mestu Maribor 60 vagonov ostravskega premoga za mariborsko plinarno. Vlada Nemške Avstrije pa ne dovoli prevoza. Taki so ti nemški prijatelji. Jugoslavija jim iz Zagreba in Ljubljane pridno pošilja špeh, moko in meso, a nemški pošteni nsm ne dovolijo prevoza premoga in zaplenijo iz železniških vozov sladkor, petrolej, sol in enake reči, ki so namenjene za Jugoslavijo.

Redenske novice.

Pastirski list za 1. 1919. Pretekli teden je bil zazposlala poštni pastirski list našega nadpastirja za 1. 1919, ki razpravlja o sredstvih, s katerimi bo mogoče v tej dobi po vojni, ki je za prihodnost tolikega pomena, obnoviti družine v Duhu božjem. Opisuje nam, kako bi naj bila urejena krščanska hiša in kako bi naj bile uravnane katoliške družine. Podučljiva sta med drugim n. pr. odstavka o zakonu in zlasti o vzgoji otrok.

Mariborski Orel je imel nedeljo popoldne „pri zlatem konjičku“ sestanek, na katerem se je govorilo o ciljih in namenih naše organizacije. Navzočih je bilo nad 50 Orlov. Govorila sta brat o. Bernard in brat Kramberger. — Odbor in načelstvo Orela ima vsako soboto ob 6. uri redne odborove seje v uredništvu „Straže“.

Imenovanje. Deželna vlada v Ljubljani je v svoji seji dne 3. febr. imenovala policijskega komisarja in vodjo državne policijske ekspoziture v Mariboru dr. Ivana Senekovič za višjega policijskega komisarja v VIII. činovnem razredu na njegovem sedanjem službenem mestu. Dr. Senekovič je naš rojak od Sv. Barbare v S. g. Čestitamo!

Razpis učiteljske službe. V slovensko-bistriškem šolskem okraju so razpisane sledeče učiteljske službe: Na petrazrednici v Črešnjevcu, drugi krajevni razred, služba učitelja ali učiteljice; na petrazrednici v Laporju, tretji krajevni razred; tri učiteljske službe na šestrazrednici v Makolah, tretji krajevni razred; štiri učiteljske službe na šestrazrednici v Poljčanah, drugi krajevni razred, ena stalna učiteljska služba in na štirirazredni deški šoli v Slov. Bistrici, drugi krajevni razred, ena

stalna učiteljska služba. Prošnje je vložiti do 15. marca 1919.

Poštni promet z Nemško Avstrijo. Od 17. febr. naprej sprejema nemško-avstrijska poštna uprava v pisemskem prometu samo navadna pisma in vzorce, navadne in priporočene dopisnice, pošne nakaznice pa samo do zneska 100 K. Z 20. februarjem se prekine poštnonakaznični promet z Nemško Avstrijo popolnoma in sicer se smejo pošne nakaznice do 100 K za Nemško Avstrijo sprejemati samo do vstetega 19. febr. 1919. Nakaznice, ki pa pridejo iz Nemške Avstrije, izplačajo se le, če so oddane do vstetega 19. febr. 1919.

Mariborski dijaki priredijo dne 23. t. m. v Hočah pri Mariboru spevoigro v treh dejanjih: »Kovačev študent« ter burko v 1. dejanju: »Kako je krčmar svoj nos prodal.« Nastopi tudi moški zbor. — Ker je čisti dobiček namenjen mariborski dijaški kuhinji, se prosi za obilno udeležbo od daleč in blizu. Začetek točno ob polu 3. uri popoldne ter polu 7. uri zvečer. Glede oskrbe z jedilom in pijačo se priporoča novootvorjena gostilna gosp. Frangež. — Odbor.

Za Krekov spomenik je nabrala vesela družba slovenskih beguncev-stražarjev iz Primorja 148 K, za srbsko siročad pa 40 K. Znesek se je odposlal na določeno mesto. Hvala!

Za žrtve in svoje žrtev na Koroškem in Štajerskem so darovali Slovenci v Selnici ob Dravi od čistega dobička veselice pri Mesariču 400 K. Živelci zavedni Selčani!

Za Vauhnikov spomenik so darovali p. n.: Ivan Oblak, kaplan pri Sv. Lovrencu nad Mariborom 5 K; Leopold Petovar, veleposestnik v Ivanjki, 50 K; Stajnik Ivan od Sv. Miklavža pri Ormožu 3 K; Vauhnik Janez, župan v Ješenci (Fram) 20 K; Jak. Florjancič, župan pri Sv. Miklavžu (Hoče) 20 K; Franc Florjancič, posestnik pri Sv. Miklavžu 10 K. Slava jim!

Za Narodni Svet za Štajersko je nabrala gdč. Šarh v Rušah 300 K. Vrhtega so Rušani še poslali Narodnemu Svetu 1009 K. Hvala narodno zavednim Rušanom!

Delavska zavarovalnica zoper nezgode v Ljubljani nas naproša za priobčenje naslednjega naznanila: Za skorajšnji začetek poslovanja tega zavoda so dela in predpriprave v polnem teku. Začasno posluje zavod skupno z »Občim pokojninskim zavodom za nameščence« v Ljubljani, Turjaški trg št. 4, I. nadstropje. Redno poslovanje bo omogočeno začetkom meseca marca. Do tedaj bodo natisnjene tudi vse potrebne tiskovine itd. Vplačevanje prispevkov se naj ne vrši med tem časom in zavod pozivlja vse podjetnike, da naj shranijo ta denar, dokler ne bodo pozvani na redno vplačevanje prispevkov. Nujne zadeve se rešujejo sproti.

Izpremembe pri gozdarskonadzorskih postajah. Poverjeništvu za kmetijstvo, gozdarski oddelek, v Ljubljani je odredilo pri gozdarskonadzorskih postajah na Štajerskem sledeče izpremembe: Novo ustanovljena postaja Radmirje obsega sodni okraj Gornjigrad, postaja Celje sodne okraje Celje, Laški trg in Vranksko; postaja Konjice sodna okraja Konjice in Šmarje; postaja Ptuj politične okraje Ptuj, Ljutomer in del Radgone in postaja Maribor istoimenski politični okraj.

Poverilo notarjev. Deželna vlada v Ljubljani je izdala naredba, ki določa, da morajo vsi notarji, katere je imenovala še bivša avstrijska vlada in kateri hočejo še nadalje izvrševati posle notarjev na slovenskem ozemlju, prositi za poverilo do dne 28. februarja 1919 pri pristojnem zbornem sodišču I. stopnje. Notarje, ki do rečenega roka ne bi zaprosili za poverilo, mora pristojno zborni sodišče takoj po preteku roka naznaniti poverjeništvu za pravosodstvo. Notarji, katerih deželna vlada ne potrdi, so z dnem, ko se sklep razglasi v »Uradnem Listu«, odslovljeni.

Sola za babice v Ljubljani. Dne 10. marca 1919 se začne v Ljubljani učni tečaj za babice s slovenskim jezikom. V tečaj se sprejmejo ženske, ki še niso prestopile 40. leto svoje starosti, ali ženske, ki so neomožene, že dopelnile 24. leto ter zmožne v besedi in pisavi slovensčine. Pouk je brezplačen. Prosilke se morajo do 28. februarja 1919 osebno zglasiti pri ravnateljstvu šole za babice v Ljubljani ter prinesiti s seboj krstni in rojstni list, poročni list, vdove še tudi smrtni list svojega moža, od oblasti potrjeno navrstveno izpričevalo ter zdravniško izpričevalo uradnega zdravnika, nadalje izpričevalo o cepljenju koz. Za ta tečaj je razpisanih 10 ustanov po 200 K; tozadevne prošnje, opremljene z ubožnim izpričevalom ter z goraj navedenimi listinami, je vložiti do 25. februarja 1919 pri pristojni okrajni politični oblasti (magistratu).

Vsa živila in drugo blago, ki ga prodaja mariborska mestna prodajalna na Stolnem trgu, se od-

dajajo samo na družinske pole. Sol se dobiva 1 kg po 1 K v mesni prodajalni na Stolnem trgu na družinske pole. Sol se prodaja samo prebivalcem mesta Maribor.

Vlaki na progi Špilje—Ljutomer vozijo od včeraj naprej zopet redno, ker je proga med Cmurekom in Radgono, katero so nemške tolpe razdrle, zopet popravljena.

Prodaja pil. Mariborsko okrajno glavarstvo ima na razpolago nekaj pil in sicer različne velikosti. Kmetje in obrtniki iz mariborskega okraja se vabijo, da naročajo pile naravnost pri okrajnem glavarstvu.

Dijaški kuhinji v Mariboru so darovali p. t.: Okrajno sodišče SHS v Ljutomeru v kaz. zadevi U 323/18 prostovoljno vplačani znesek K 20.—; kaplanija v Kamnici pri Mariboru 50.—; Dekliška zveza v Št. Dju v Slov. goricah 100.—; Terezija Ornik v Jarenini, mesto venca na grob † Ane Cvilak 20.—; Amalija Komaver, Jarenina, mesto venca na grob † Ane Cvilak 10.—; dr. Josip Georg, odvetnik, Šmarje pri Jelšah 30.—; Janez Lancič, klepar, Gornja Radgona 10.—; nadučitelj Pavlišak v Račjem, poslal živil kot dar posestnikov v Račjem v vrednosti 225.—; Matija Zdravec, kaplan, Ljutomer 20.—; Leopold Vozlič, Špilje 30.—; Jos. Weigl, župnik, Sv. Križ pri Ljutomeru, mesto venca † dekanu Bohaka 20.—; Slovenski legionarji iz Maribora namesto venca na grob † junaka legijonarja učiteljskega Pečnika Vekoslava 50.—; Ivan Atelšek, kaplan, Sv. Marko pri Ptuj, darovali gg. duhovniki na pogrebu vč. g. župnika Leopolda Skuhersky 210.—; Leopold Pettovar, veleposestnik, Ivanjkovci 600.—; Josip Mavrič, nadučitelj, Sv. Trojica 20.—; Janko Slavič, kaplan, Sv. Marjeta niže Ptuja, nabrano na gostiji Franc Slavič—Jožela Vozlič 30.—; Franc Markovič, poštar, Sv. Anton v Slov. goricah, nabrano na sedmini Marije Markovič 107.—; Franciška Dolarič, Ljutomer, kruh Sv. Antona 40.—; Neimenovani po dr. Medvedu 12.—; Franc Časl. kaplan, Sv. Miklavž pri Ormožu, iz gostije Janežič Zorjav 108.—; Karl Guček, kaplan, Sv. Lovrenc na Dr. polju iz gostije Jurič Kukovič 101.—; Čitalnica v Slov. Bistrici, ob priliki predavanja prof. Pirna 12.—; Peter Zdravec, župnik, Sv. Lenart pri Vel. Nedelji, iz gostije Ferd. Kripar v Osluševcih 60.—; J. Franjež, župnik, Sv. Marjeta ob Pesnici 40.—; Janko Verbanjšek, župnik, Vel. Nedelja, iz gostije Bogša Trop 70.—; Franc Spindler, župnik, Sv. Jurij ob Pesnici 15.—; dr. Florijan Kukovec, odvetnik, Sl. Bistrica, iz kaz. zadeve Melovnik ca. K 2. K 10.—. Vsem p. t. darovalcem prisrčna hvala!

Shod živinorejcev se vrši v četrtek, dne 27. t. m., v prostorih kmetijske šole v Št. Juriju ob juž. žel. Začetek točno ob 1. uri popoldan. Govorijo: inženir J. Zidanšek, nadvinozdravnik Fr. Pirnat in nadrevizor Vlad. Pušenjak. Živinorejci, prihitite v obilnem številu!

Zidarski mojstri. V svrhu organizacije zidarskih mojstrov se vrši v nedeljo, dne 23. februarja ob 10. uri popoldne v hotelu »Union« (Rožiče) sestanek. Prijave in pojasnila sprejema že sedaj M. Curk, Zvonarska ulica 9, Ljubljana.

Oddaja konj. V ponedeljek, dne 24. febr. predp. ob 9. uri bode v topniški vojašnici konjska evidenca odajala konje. Naj pridejo vsi. osobito oni, katerim so bili konji odvzeti.

Zalostna Mati. Ta molitvenik, ki ga je spisal dr. Hohnjec in ki se je našemu ljudstvu že zelo priljubil, vsebuje globoko umna in izpodbudna premišljevanja o trpljenju Gospodovem in žalostne Matere božje. Premišljevanjem je pridejana prav obširna zbirka najlepših molitev v čast Gospodovemu trpljenju in v počestvenje žalostne Matere Marije. Ker se bliža postni čas, opozarjamo slovensko ljudstvo na to knjižico kot na najboljši in najbolj pripravi pri pomoček za porabo postnega časa in za njemu primerne pobožnosti.

Dopisi.

Sv. Križ pri Mariboru. V nedeljo, dne 2. sušca priredi tukajšnje bralno društvo igro »Tri sestre«. Tudi pevski zbor namerava nastopiti z nekaterimi zanimivimi točkami. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Čisti dobiček se porabi za obnovitev in izpopolnitev društvene knjižnice in odra. Prijatelji postene zabave, pridite!

Krčevine pri Mariboru. Občina Krčevine pri Mariboru ima na razpolago nekaj krompirja za seme, kateri se bo oddajal v petek, dne 21. t. m., v krčevinski šoli. Oglasijo se naj izključno samo tiste stranke občine Krčevine, katere ga res potre-

bujejo za seme. Na posamezno stranko bo prišlo samo do 50 kg.

Gornja Sv. Kungota. Shod S. K. Z. dne 2. marca po službi božji ob 11. uri v stari šoli. Govornik iz Maribora. Pridite!

Sv. Jurij ob Pesnici. Kmetijska podružnica priredi svoj občni zbor pri Sv. Juriju ob Pesnici v nedeljo, dne 23. svečana 1919, ob pol treh popoldne v novi šoli z zanimivim sporedom. Kmetje, pridite v obilnem številu!

Sv. Lenart v Slov. gor. Dne 23. februarja se vrši tukaj pri poznem sv. opravilu cerkvena slovesnost za kat. mladinske organizacije. Govori g. dr. Josip Hohnjec iz Maribora. Mladina od blizu in daleč, pridi v obilnem številu! — Isti dan popoldan ob 3. uri pa priredi kat. bralno društvo narodno slavnost v gostilni g. Arnuš s petjem, slavnostnim govorom g. dr. Hohnjeca, godbo na lok in dvema gledališkima predstavama.

Sv. Andraž v Slov. gor. Izobraževalno društvo priredi 23. svečana po večernicah v šoli veselico s 5 dejansko burko »Repoštev«, tamburanjem, petjem in zanimivim govorom bivšega legionarja g. učitelja Rozbaut o gospodarskih in družabnih razmerah med Rusi in Srbi. Na svidenje!

Sv. Bolfenk v Slov. gor. Dne 3. svečana sta bila tukaj poročena Anton Švarc, delavni odbornik tukajšnjega Bralnega društva in dolgoletni cerkveni pevec, in Marija Firbas iz zglede hiše Firbasove po domače Mežnarjeve v Bišeckem vrhu, vzorna preinica deklška Marijine družbe. Bog in Marija naj ju blagoslovita! — Dne 31. jan. smo pokopali Vincenca Kramberger, bivšega veleposestnika v Gočovi; očeta tamošnjega vrlega in narodnega župana; dosegel je visoko starost 81 let. N. v m. p.!

Sv. Benedikt v Slov. gor. K večnemu počitku smo spremili dne 29. jan. Alojzijo Senekovič v Trsteniku v spremstvu štirih duhovnikov. Stara je bila 63 let. Rajna je bila soproga večletnega cerkvenega ključarja. Bila je vzorna gospodinja, dobra in skrbna mati ubogim. Bodi ji slovenska zemlja lahka!

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Mlada Jugoslavija se je takoj potegnila za tovarniške delavce in jim je skrajšala delavni dan na 8 ur. Kaj pa je z nami žagarji? Mi moramo v poletnem času delati celo po 18 ur. Ni čudo, da postanemo žagarji sključeni in izmučeni. Upamo, da bo naša vlada tudi našim željam ugodila.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. V nedeljo, dne 2. marca, bode pri nas zborovanje Kmetijske podružnice. Med drugimi bo govoril okrajni nadvinozdravnik Pirnat iz Maribora. Kmetje, pridite!

Z Dravskega polja. Nek gospod Voglar pošilja tudi kmetom pisma, v katerih se obrača zoper »klerikalno« stranko. Ker se naša kmečka stranka imenuje Slovenska kmečka zveza, ne vemo, kaj ta mariborski gospod misli pod tem imenom. Mi gospoda Voglarja ne poznamo, čudimo se pa vseeno, da v sedanjih veleresnih časih nekateri ljudje strahijo s klerikalnim zmagom.

Sv. Lovrenc na Dr. polju. Za jugosl. siročad so nabrali svatje na gostiji Vedošek — Mlakar v Pleterjah 88 K, kateri znesek se je odposlal na določeno mesto. Novoporočencema obilo sreče!

V Ptuj je umrla dne 15. svečana, previdena s tolažili sv. vere, v starosti 34 let Anica Lenart, soproga narodnega trgovca g. F. Lenarta. Pogreb se je vršil v ponedeljek popoldne. Svetila ji večna luč.

Zetale. Tukaj v občini Kočice je nabral župan Kodrič pri svojih pridnih občanih 500 K za Jugoslavijo. Dobil je dne 20. jan. brzojavno pohvalo za svoje delovanje od samega regenta princa Aleksandra.

Laporje. Umrl je Simon Lah, star 44 let. Bil je star naročnik »Slov. Gospodarja«; rad ga je čital ter je bil zvest naš pristaš. N. p. v m.!

Ponikva. V nedeljo, 16. februarja, smo poživili in prenovili naše kmečko bralno društvo. Na občnem zboru je govoril dr. Hohnjec. Da bo društvo živahnejše in bolj uspešno delovalo, se bota v njegovem okvirju ustanovili mladeniška in deklška zveza.

Oplotnica. Požarna bramba priredi dne 23. svečana popoldan v gostilni Kunej veselico z dvema predstavama.

Dobje. Hranilnica in posojilnica vabi na redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo, 2. sušca ob 2. uri popoldan v društvenih prostorih.

Šmarje pri Jelšah. Čitalnica uprizoni v nedeljo, dne 23. t. m. ob 3. uri popoldne v Habjanovi dvorani v Šmarji priljubljeno dr. Krekovo igro v treh dejanjih »Tri sestre«.

Rajhenburg. Mladinski shod na Svečnico se je sijajno obnesel. Udeležba je bila velika. V lepih,

v srce segajočih besedah je govoril g. dr. Hohnjec v cerkvi zbravi mladini. Nato je bila sv. maša za mladiro, nato skupno sv. obhajilo za vso mladino. Popoldne se je vršil shod v dvorani kaplanije. Velika dvorana je bila nabito polna. G. dr. Hohnjec je v previčevalnih besedah govoril navzoči mladini, da se naj izobrazuje v izobraževalnem društvu, naj zopet začne procvitati mladeniška in deklška zveza kakor pred vojsko. Delajmo, delajmo vztrajno, potem si bomo ustvarili lepo Jugoslavijo, v kateri bomo živeli srečno in zadovoljno. — Nato je govorila Marijina družbenica Ana Obram o pomenu izobraževalnih društev; mladenič Jožef Kink je polagal zlasti mladeničem na srce, naj pristopijo brez izjeme vsi k izobraževalnemu društvu in k Orlu; družbenica Milka Zemljak je vabila mladeniče in mladenke, naj se brez strahu in sramu zbirajo pod Marijinim praporom. Shod pa je zaključil domači č. g. župnik Tratnik z opominom na mladiro, da naj obrani v srcu zlate nauke, naj se ravna po teh naukih v svojem življenju.

Listnica uredništva: Brestrnica-Kamnica. Upamo, da neprimerni nemški napisi na šoli in občinski pisarni kmalu izginejo.

Italija in rimsko vprašanje.

Tekom svetovne vojne je Sv. stolica opetovano posegla v svetovno politiko v prid trpečega človeštva. Na njen predlog in na njeno posredovanje se bile odpravljene ali vsaj ublažene številne trdote in krutosti vojne, kot izmenjava ujetnikov, ravnanje z ujetniki v duhu človečnosti in še mnogo drugih. Svetovna vojna je pa tudi neizpodbitno dokazala, da je postala rešitev rimskega vprašanja aktualna ter neodložljiva, saj vendar ni združljivo z duhom napredujočega demokratizma, da bi bil papež kot »oče vseh kristijanov« še nadalje ujetnik v lastni državi, v lastnem mestu, katerega je bil oropan, da bi njegova pisma cenzurirala rimska vlada ter da bi bil še nadalje odvisen od milosti Kvirinala.

Ker je torej Italiji prav dobro znano, da mora prej ali slej priti do rešitve rimskega vprašanja ter da je rešitev tega vprašanja postala mednarodna potreba, kateri se bo moralo zadostiti še predno bo podpisan trajni mir, je sedaj že sama začela »študirati« to vprašanje, dočim je pred vojno trdovratno odklanjala vsak sporazum z Vatikanom ter sploh vsak stik z Vatikanom, češ, Italija ne pozna rimskega vprašanja.

Nedavno je priobčil rimski list »Corriere della Sera« na uvodnem mestu študijo o obliki in načinu, kako bi utegnili priti do sporazumljenja in sprave med Vatikanom in Kvirinalom. Umevno, da je ta študija prirojena tako, kakor bi pač ugajala italijanski vladi. Ker je pa to »študija«, katero sedaj priobčijo tudi drugi ugledni italijanski listi, priobčil »Corriere della Sera«, ki je poluradno glasilo rimske vlade, je storjen velik korak o rimskem vprašanju.

Imenovani list predlaga, da bi naj v bodoče vse papeževe palače in vse bogate papeževe knjižnice postale zopet last Vatikana, dočim ima po naziranju vlade dosedaj papež samo pravico do uporabe papeževih palač in knjižnic, ki torej niso njegova last. Ko je Italija ugrabila papežu deželo, Rim in rimske palače, je priznala vsakokratnemu papežu pravico do letne rente, do nekake milostne pokojnine v znesku 3,225.000 lir. Toda dosedaj so odklanjali vsi papeži sprejeti iz roparskih rok ta letni milostni dar. »Corriere della Sera« predlaga, naj italijanska vlada izplača papežu ves kapital, ki je narastel, odkar mu je bila priznana letna renta, pri čemur pa obresti od teh letnih rent, ki znašajo ogromne milijone, ne omenja. — Nadalje piše imenovani list, da bi se italijanska vlada odrekla dosedanji pravici pri imenovanju duhovščine ter da bi bil na ta način odpravljen placet in eksekvatur. Ako torej sprejme Vatikan označene pogoje, bi bil, tako končuje »Corriere della Sera«, ustvarjen predpogoj, ki bi omogočil Italiji, da dovoli in pripusti posredovanje drugih narodov, da Kvirinal prizna in odobri mednarodni značaj Sv. stolice.

Prebit je led, rimsko vprašanje je načeto; upati in želeti je, da bo tudi Sv. stolica osvobojena iz suženjstva.

POZOR! Zamenja se za živila: 1 svrtna sukna, 3 popolne obleke, 1 šat, telovnik s 18 srebrnimi gumbi, dvoje čevljev, vse za gospoda manjše postav, 2 ženskih čevljev, 2 para otroških čevljev, 1 otroška postelja z ograjo in madrac, otroški premikalni stroj, otroška jedilna mizica, otroški voziček, dolga miza, podobne, viseča svetilka, novo pregrinjalo iz ovčje volne in več šipkastih zastorov, nov gramofon s ploščami. Poučniki naj prinesejo mašč, slanina, in moko že seboj, ker je blago takoj na razpolago. Več pove Jožef Rozner, Maribor, Nagyjeva ulica št. 10/1. n.d.stropje.